

ВАЊА
БУЛИЋ

САВИН ОСВЕТНИК

Посебно, допуњено издање

■ Laguna ■

Copyright © 2021, Вања Булић
Copyright © овог издања 2021, ЛАГУНА

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

САВИН ОСВЕТИК

Садржај

Прво поглавље: СО	11
Друго поглавље: ВЕТЕРАНИ	17
Треће поглавље: ПАУК	22
Четврто поглавље: ЗМИЈА	27
Пето поглавље: САМОСТРЕЛ	33
Шесто поглавље: ХАПШЕЊЕ	39
Седмо поглавље: ЗАТВОР	45
Осмо поглавље: ЖИГ	51
Девето поглавље: ВУКОДЛАК	57
Десето поглавље: ВЕШТИЦА	62
Једанаесто поглавље: ГЕНЕРАЛ	68
Дванаесто поглавље: МЕТА	74
Тринаесто поглавље: ЦРТЕЖ	80
Четрнаесто поглавље: ИГРА	85
Петнаесто поглавље: ТРУДНИЦА	92
Шеснаесто поглавље: КРПА	97

Седamnaесто поглавље: ИГУМАН	103
Осамнаесто поглавље: СТРЕЛИШТЕ	108
Деветнаесто поглавље: ДУГ	113
Двадесето поглавље: СИВИЛО	119
Двадесет прво поглавље: АЛБУМИ	124
Двадесет друго поглавље: ТРУЛЕЖ	130
Двадесет треће поглавље: СОТОНА	136
Двадесет четврто поглавље: ТРОУГАО	141
Двадесет пето поглавље: МУМИЈЕ	147
Двадесет шесто поглавље: СОВА	152
Двадесет седмо поглавље: РАЗГЛЕДНИЦА	158
Двадесет осмо поглавље: МУЗЕЈ	164
Двадесет девето поглавље: ТАМЈАН	170
Тридесето поглавље: БОГАТСТВО	176
Тридесет прво поглавље: ПИРАНЕ	181
Тридесет друго поглавље: ЛАЖОВ	188
Тридесет треће поглавље: ЧОЈСТВО	194
Тридесет четврто поглавље: ОПРОШТАЈ	200
Тридесет пето поглавље: ГЛАВОСЕЧЕ	206
Тридесет шесто поглавље: ВИСАК	212
Тридесет седмо поглавље: НОГА	218
Тридесет осмо поглавље: КОЊАК	224
Тридесет девето поглавље: СУМЊА	230
Четрдесето поглавље: ТАОЦИ	236
Четрдесет прво поглавље: БЕКСТВО	243
Четрдесет друго поглавље: ПРСТЕН	249
Четрдесет треће поглавље: ПОВРАТАК	255
Четрдесет четврто поглавље: ОТКРИЋЕ	261

Четрдесет пето поглавље: ИСКУШЕНИЦА267
Четрдесет шесто поглавље: ЗАВЕСА273
Четрдесет седмо поглавље: ОСВЕТА279
Четрдесет осмо поглавље: ИСТИНА284

ДОДАТАК

Путоказ за читање романа <i>Савин освейник</i>293
1. Свети Сава295
2. Храм309
3. Оружје317
4. Атентати322
5. Ветерани328
<i>О аутору</i>333

Прво поглавље

СО

Магла и студен надиру кроз отворен прозор у пространи кабинет Драгомира Сарића, министра одбране. Београд жмирка, још увек непробуђен; четири сата ујутро у позну јесен позив су на чврст сан, па дремају и куће и људи. На прозору, ослоњен рукама на бетонски симс обложен бакарним лимом, инспектор Перић гледа надоле, према пустом плочнику. Из птичје перспективе види два велика слова, исписана спрејом на зиду, испод прозора.

– ОС – рече тихо инспектор, а затим схвати да реч чита наопако, као да је одраз оригинала у огледалу. – СО. Ни једно ни друго ништа не значи... А ако је латиница, онда пише ЦО...

Иницијали или нека порука? Убица сигурно не би оставио никакав податак о себи. Порука, закључи инспектор, нагну се кроз фирст прозор, а потом подиже главу и погледа ка крову. Убица се са крова спустио до прозора, стао на симс, разбио стакло, упао у канцеларију и... Нагло се окрену ка супротном зиду, као да жели да побегне од загонетке уткане у два слова, рукама направи покрет као Виљем Тел када је стрелом гађао јабуку на глави свог сина.

– И – право у срце! – рече наглас и тек тада на патосу спази црвену јабуку.

Метална стрела избачена из самострела забола се у тело министра Сарића као харпун у големог кита. Поређење је умесно јер је министар био гојазан, снажан човек, па кад је ходао, заиста је подсећао на неман што плута асфалтним океаном. Полицијског фотографа обузе грешна мисао: неки сулуди сликар би овакав призор назвао мртва природа. Док рафално шкљоца апаратом, замишља изложбу уметничке фотографије на којој ће се наћи и једна слика из кабинета убијеног српског министра. Настави да машта: кад би бар једну од ових фотографија продао неком таблоиду, зарадио би више од месечне плате.

– Шефе, ово је урадио неки модерни Робин Худ. Не убијају се министри без разлога – промрмља фотограф и спусти се на колена наставивши да снима.

– Паметнији си кад ћутиш – промрмља и Перић и стаде иза министрових леђа, премеравајући погледом раздаљину до прозора.

Сажаливо погледа државну заставу постављену с десне стране стола. Није заслужила да буде сведок убиства високог државног чиновника. Подиже новине са стола и откри пиштољ постављен тако да је министар могао лако и брзо да га дохвати и пуца у госта.

– Све је нелогично! – рече наглас, свиленом марамицом обујми јабуку и подиже је с пода.

Држи јабуку у руци и знатижељно је посматра. Подсети на пророчицу загледану у магичну куглу. Кома је припала јабука? Министру или убици? Било би логично да је министар држао јабуку и да је испала у тренутку када је погођен. Било би логично да на столу није био пиштољ јер би јабука у руци успорила брзу реакцију, допуни претходну мисао.

– Шефе, дежурни човек из обезбеђења. Милош Драгић – представи инспекторов помоћник Милић збуњеног четрдесетогодишњака, ужаснутог призором у министровом кабинету.

– Ти си, Крагићу, открио леш – намерно инспектор погрешно изговори Драгићево презиме очекујући исправку, па кад исправка не стиже, схвати колико је човек збуњен и уплашен. – Да ли си нешто дирао?

– Ништа... Чим сам констатовао смрт, звао сам надређене, а они су звали вас... Не знам зашто не стиже хитна помоћ?

Инспектор не одговори на питање. Прво ће доћи лекар са овлашћењем тајне полиције у пратњи неког високог функционера државне безбедности, а потом ће се појавити и човек из војне безбедности. Зато је инспектор пожурио да стигне пре представника обе службе.

– Зашто ниси одмах реаговао када си схватио да на екранима нема слике из министровог кабинета? – упита Перић.

– Министар је рекао да ће покрити камеру... Он је то... како да кажем... и раније радио.

– И то ти није било сумњиво?

– Како да вам кажем... Причало се да воли жене... А у министарству ради много лепих жена... Господин Сарић је... у ствари, био је... весељак... центлмен... Сви су га волели. Он је често долазио ноћу да ради. И није увек покривао камеру. Ако ме разумете...

Све је указивало на то да је министар очекивао посету и да је познавао убицу. Непознати посетилац након радног времена не може тек тако, непримећен, да уђе у министарство! Али министар је могао да најави посету. Све је нелогично јер логика налаже закључак да је министар чекао госта који ће у кабинет на трећем спрату ући кроз прозор?!

– Човек није тица – промрмља Перић присетивши се наслова филма Душана Макавејева, а његовим лицем

протрча благ осмех као подсећање на Милену Дравић, која је глумила у овом филму. – И шта мислиш, Дравићу, како је убица ушао у министров кабинет?

– Кроз прозор – једва изусти Драгић и поново не исправи погрешно изговорено презиме.

– А како нисте ти и твоји људи на екрану видели човека који се као веверица вере уз зидове или силази са крова, па кроз прозор улази у зграду? Спољна камера није била покривена. Шта мислиш, како се попео на кров а да пре тога није ушао у зграду?!

– Одједном се појавила густа магла у горњем делу зграде... После петнаест минута магла се разредила, па су камере могле поново да сниме и тај део зграде...

– И ништа ти није било сумњиво?!

– Јесен је, господине. Налети облак, помеша се са димом из оцака... И нестане брзо... као што се појавио...

Инспектор дође до прозора и поново се загледа у два слова исписана спрејом на зиду испод прозора. Затим погледа навише, ка небу што је налегло на Београд. Како је убица ушао у зграду? Звук хеликоптера који лебди над зградом пробудио би и најтврђе спаваче. Значи – прешао је преко улице. Али ваздушним путем, закључи инспектор, а у мисли му још једном уплови наслов филма Душана Макавејева.

– Како се излази на кров зграде? – нагло се окрену упитно загледан у човека из обезбеђења.

– Имам кључеве – једва изусти преплашени Драгић, прочитавши у инспекторовом питању прекор и оптужбу за све што се догодило у министровом кабинету.

Светлост јаке батеријске лампе завуче се у сваки кутак крова у делу зграде надвијеном над улицом коју ће убрзо пробудити први јутарњи трамвај. Поглед на зграду на другој страни улице натера инспектора да потражи траг на крову који би објаснио како је убица ваздушним путем

премостио стотинак метара. Траг се убрзо указа: део маленог зида, офарбаног велеградским смогом, бели се загребан неким металним предметом. Горњи део зида, широк двадесетак сантиметара, подсети на ољуштену банану. Све постаде јасно: убица је са крова суседне зграде, уз помоћ самострела којим је након тога убијен министар, пребацио металну сајлу на чијем се крају налазила кука, закачио сајлу куком за зид и потом се као алпиниста, преко провалије изнад улице, пребацио на кров. Са крова се спустио низ зид на симс, разбио стакло на прозору и упао у кабинет.

Кад кренуше са крова, кроз отворена врата зачуше жамор који је допирао из ходника. Инспектор Перић је знао шта ће се догодити у наредних десетак минута: човек из тајне полиције и човек из војне обавештајне службе посвађаће се изнад тела покојног министра. Обојица ће тврдити како имају право првенства у утврђивању истине о убиству министра одбране. Ово убиство је загонетка која може да уздрма владу и угрози безбедност државе, и зато се мора што пре утврдити ко је и зашто послао убицу – аргумент је тајне полиције. Министар је резервни старешина, задужен за одбрану земље, а неопходно је проверити и контраобавештајну позадину целог случаја, како је начелник Генералштаба објаснио, задуживши мајора Карана „да испита случај директним и непосредним увидом на лицу места“.

– Шта ћеш ти овде? – мајор Каран питањем дочека инспектора Перића. – Ово није обично убиство. Убијен је министар одбране.

– Угледни члан владе – добаци Убавкић, један од начелника у тајној полицији. – Ти, Перићу, хватај убице дилера и курви, а препусти нама оно што не разумеш.

Перић уместо поздрава махну руком, као да се брани од досадних комараца, и крену степеништем ка излазу из

зграде. Кад отвори масивна улазна врата, дочека га жагор људи испред којих су се испречили полицајци. У првом реду угледа Новака Ивановића, новинара *Дује*.

– Шта ћеш ти овде, Ивановићу? – постави му инспектор исто оно питање које га је изнервирало пре неколико минута, када је њему било упућено.

– Лепо вече, па реших мало да прошетам – одговори Новак и дуну у промрзле дланове.